

Scenáristický workshop

2022/2023

Ústav filmové, televizní a rozhlasové tvorby /
Filosoficko-přírodovědecká fakulta /
Slezská univerzita

Vyučující:

Mgr. Rudolf Merkner

rudolf.merkner@orbispictures.cz

Tel. 608 73 56 51 (dotazy standardně emailem, jinak po- st od 14 h – 15 h)

Cíl předmětu:

Smyslem scénáristického workshopu je individuální spolupráce studenta s pedagogem, ve které se uplatní důraz na osobnost, autorský styl a metodiku postupu při psaní.

Součástí předmětu jsou vlastní scénáristická cvičení.

Požadavky k zápočtu:

1/ 10 pozorování (max půl strany) a jejich prezentace (čtení na semináři) + následný rozbor s kolegy

2/ Odevzdání synopse (1 normostrana) a treatmentu schváleného pedagogem filmu/tv seriálu (10 normostran)

3/ Aktivní práce na zadaných úkolech v rámci semináře

- Pozorování se píše průběžně.
- Na synopsi a treatmentu práce a konzultace průběžně.
- Práce v hodinách dle aktuálního tématu

Témata seminářů

- 1. Pozorování, narativní detail, jak uchopit prvotní nápad. Co je to téma/sdělení autora/poselství. Společná analýza a nácvik zachycení detailů okolo nás - pozorování.
- 2. Příběh a jeho části: hledání analogií v již napsaných příbězích a jeho stylizace do premisy, zkoumání jeho životaschopnosti (mýty, legendy, pověsti, pohádky, román, novela, vtip, story).
- 3. Srozumitelnost textu pomáhá síle sdělení: Sběr nápadů a postřehů ze svého okolí, hledání formy sdělení. Formování do textové podoby od prvotního nápadu až po příběh. Důraz na sdělitelnost a srozumitelnost myšlenky ukryté v příběhu.
- 4. Synopse, treatment, gag, dialog, nápad, scénář, obraz: jak správně a efektivně využívat standardní nástroje vyjadřování, podoby a tvary příběhu.
- 5. Pravdivost a uvěřitelnost situací, vyprávění, narativní oblouk, analýza děje, dramatizace vyprávění. Klasická „aristotelovská“ výstavba příběhu, jeho odrazy v klasické literatuře a filmu.
- 6. Konflikt/Peripetie v příběhu – budování, gradace, vyvrcholení, odeznění, narativní vzorce modelování příběhu a příklady jejich použití v klasické literatuře a filmu.
- 7. Pozorování světa okolo jako cesta k tvorbě, hledání silných peripetií a jejich zachycení prostřednictvím v textu pro další použití do příběhu.
- 8. Základní prvky dramatizace, rozdíl mezi literárním dílem a scénářem – tedy formou, která bude následně interpretována obrazem.
- 9. Postava - charakter, jednání, gesto/dialog, základní stavební kameny pro utváření scénáře. Důležitost dobře usazeného charakteru pro jednání postavy.
- 10. Žánr, vkus a srozumitelnost textu jako základní „neviditelné“ esence při výstavbě příběhu, které neodmyslitelně a často nevědomě utváří náš příběhový svět.
- 11. Praktické a důležité informace při tvorbě scénářů – délka, formální podoba, prezentace, vztah autora a zadavatele, Dilia, autorské organizace, odměny, smlouvy.
- 12. Praktická část I. – společné čtení pozorování a dramaturgická práce nad nimi, hodnocení srozumitelnosti od ostatních studentů.
- 13. Praktická část II. – dramaturgická práce a hodnocení nad realizovanými texty (synopse, treatment) studentů od pedagoga. Potřeba a nácvik práce na verzích příběhu, jeho posun a přesnější specifikace dle zadání dramaturgie/pedagoga/.

Doporučená literatura / odborná / filmy

1. Sofoklés – Král Oidipús

Klasika světové literatury. A proč je tolik podobný příběhu O Plaváčkovi?

2. M. Cervantes – Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha

první moderní román světa, vznik a definice typu literárního hrdiny, dramatické jednání (donchuánština atd.), hledání dnešní pokračovatelů

3. W. Shakespeare - Hamlet

úžasný příběh se všemi komponenty moderní narace, a jeho nesčetné aktualizace

4. W. Shakespeare – Romeo a Julie

5. J. London – Tulák po hvězdách

syrový americký realismus na přelomu 19. a 20. století

6. L. N. Tolstoj – Anna Karenina

klasický realistický román, který se dá shrnout do noticky v bulváru, mladá bohatá panička skočila pod vlak...

7. A.P. Čechov – Višnový sad

nový typ dramatického vyprávění, nepřekonatelný velikán světové literatury

8. E. Hemingway –Fiesta

cesta mladické deziluze ve Fiestě, geniální vypravěč na počátku 20. století, z jehož zkratky těží vypravěči dodnes

9. A. Camus – Mor

prvky existencialismu v evropské literatuře 20. století, dnes díky covidu se stává příběhem ze současnosti

10. J. Heller – Hlava XXII.

literatura jako reakce na II. světovou válku, ironie jako obrana duše, strhující komedie uprostřed války

11. A. Silioe – V sobotu večer a v neděli ráno

drsná anglická realistická škola, typický sociální akcent v literatuře, vliv na filmovou vlnu free cinema

12. A. Solženicyn – Jeden den Ivana Děnisoviče

próza jako svědectví o stavu společnosti „za ostnatým drátem,“ nekompromisní analýza lidské duše na hraně života a smrti

13. K. Kesey – Vyhodíte ho z kola ven

próza jako svědectví o manipulaci, střetu jedince a společnosti, o stavu společnosti v západním světě, předloha pro Formanův filmový opus

14. G.G. Márquez – Sto roků samoty

magický realismus – vrcholné dílo, definice a postupy vyprávění, fantaskní prvky v naší realitě

15. E. Valenta – Jdi za zeleným světlem

Český světový román o konci 2. světové války

16. M. Kundera – Žert

Rozpor mezi Kunderou autorem a Kunderou v osobním životě.

17. J. Škvorecký – Zbabělci

Mládí a lásky prožité na konci největší světové války (II.)

18. M. Viewegh – Výchova dívek v Čechách

Pohádkový princip v moderním českém románu.

19. K. Čapek – Hordubal

20. Alena Mornštajnová – Hana

21. Ed McBain - Zabiják

Doporučená odborná literatura:

- 1. Aristoteles: Poetika. Praha, Svoboda 1996.**
- 2. Arendtová, H.: Krize kultury. Praha, Mladá fronta 1994.**
- 3. Auerbach, E.: Mimesis. Praha, Mladá fronta 1998.**
- 4. Forman, M. - Novák: Co já vím? Brno, Atlantis 1992.**
- 5. Gombrich, E. H.: Příběh umění. Praha, Argo 2002.**

6. Truffaut, F. - Hitchcock, A.: Rozhovory. Praha, ČFÚ 1987.

7. Platón: Faidros. Praha, Oikoymenh 2000.

8. Platón: Ústava. Praha, Oikoymenh 2001.

9. DAVID BORDWELL, KRISTIN THOMPSONOVÁ

DĚJINY FILMU. PŘEHLED SVĚTOVÉ KINEMATOGRAFIE

Filmy (netříděné, výběr):

Kapka medu

Rocco a jeho bratři

Bláznivý Petříček

Osamělost přespolního běžce

V sobotu večer v neděli ráno

Andaluský pes

Nenápadný půvab buržoazie

Duel

Čelisti

Zmýlená neplatí

Na sever severozápadní linkou

Velká žranice

Silnice

Amarcord

Mlčení

Sedmá pečeť

Hoř hoř má hvězdo

Unaveni sluncem

Oči černé

Krátký film o zabíjení

Náhoda

Sexmise

Rafifi

Smrt Darebáka

Struktura krystalu

Člověk z mramoru

Zvětšenina

Amadeus

Přelet přes hnízdo kukačky

Vlasy

Butch Cassidy a Sundance Kid

Tootsie

Rocky